

Nr 115

Av herr **Gustafsson** i Borås, *angående sjukvård av patient vårdad utanför det egna landstingsområdet.*

Enligt 3 § sjukvårdslagen åligger det landstingen att ombesörja såväl öppen som sluten vård för sjukdom, skada, kroppsfel och barnsbröd för dem som är bosatta inom sjukvårdsområdet. Bosättningen är alltså i princip avgörande för frågan om en person har rätt att begära sjukvård genom det allmännas försorg. Om man behöver sjukvård måste man alltså vända sig till sjukvårdsorganen i den landstingskommun där man är bosatt.

Ett undantag för denna princip ges i de fall där den som vistas utanför sitt hemlän får ett plötsligt och omedelbart vårdbehov. Han kan då tas in på sjukhus eller få annan vård inom det landstingsområde där han vistas. Skyldigheten att bereda sluten vård gäller dock endast så länge den vårdbehövande inte utan risker kan flyttas till ett sjukhus där hans egen landstingskommun förfogar över vårdplatser.

Sjukvårdsmännen har träffat ett avtal — 1965 års utomlänsavtal — om ersättning för vård av vissa utomlänspatienter. Här regleras landstingens skyldighet att ersätta annat landsting för vårdkostnaderna för en patient som drabbats av omedelbart vårdbehov i det främmande landstingsområdet. Den som utan att vara i sådant omedelbart behov av vård uppsöker ett främmande landstings sjukhus, sjukstuga, förlossningsanstalter etc. får betala den fulla kostnaden för vården själv.

Det kan i och för sig tyckas naturligt att landstingen då de ålagts vårdskyldighet för invånarna i det egna landstingsområdet inte kostnadsfritt också skall sörja för vården av vissa utomlänspatienter. Den mycket restriktiva undantagsregeln beträffande personer med omedelbart vårdbehov innebär emellertid stora olägenheter för många människor som mera permanent vistas utanför sitt eget län utan att därför vara bosatta där. Reglerna innebär i själva verket att alla vårdbehov som inte uppstår genom olycksfall eller plötsligt frambrytande sjukdomstillstånd måste medföra en resa till det landstingsområde där man är bosatt. Det kan röra sig om mindre operationer, korta intagningar för observation etc. Vårdbehovet kan i och för sig vara nog så trängande, men så snart patienten har möjlighet att på egen hand resa hem kan han inte få fri vård på den plats där han befinner sig.

Det är uppenbart att en sådan strikt regel måste medföra problem i dagens rörliga samhälle. Omstruktureringarna på arbetsmarknaden medför att många löntagare tillfälligt måste söka arbete på annan ort. Stelheten på bostadsmarknaden och andra faktorer gör att många av dessa människor lämnar familjen kvar i den gamla bostaden och föredrar att vara mantalsskrivna på den orten. Även studerande

vistas ofta permanent utanför det landsting där de är mantalsskrivna och bosatta i egentlig mening.

Man kan också förmoda att de strikta reglerna för landstingens vårdansvar samt ersättningsavtalets konstruktion ibland måste medföra att landets samlade sjukvårdsresurser inte utnyttjas optimalt. När det förekommer överkapacitet inom ett visst landstingsområde, vilket kan inträffa särskilt på vissa specialavdelningar, kan inte patienter från andra landstingsområden söka sig dit. De måste i stället köa till vårdplatser inom det egna landstinget.

I samband med att hela sjukförsäkringens konstruktion överses borde även detta problem tas upp till beaktande. Även om man inte frångår huvudregeln att varje landsting i princip är ansvarigt i vårdavseende endast för sina egna invånare, borde det vara möjligt att genom ändring av undantagsregeln för utomlänspatienter eller genom ändrade ersättningsregler för patienter som vårdas utom det egna landstinget åstadkomma förbättrade förhållanden för dem som är tvungna att permanent vistas utanför sin bostadsort.

I anledning av vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning om hur personer som mera permanent är frånvarande från sin egentliga bostadsort skall få en tillfredsställande trygghet i sjukvårdsavseende.

Stockholm den 17 januari 1968

Axel Gustafsson (fp)
i Borås
